

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak:				A szerkesztésért felelős		Szerkesztőség Piaez-utca 79. sz. Gáll-ház (emelet)	
Melyeken:		Vidékire:		Kutas Imre		Kia dőhivatal Piaez-utca 79. sz. Gáll-ház (földszint)	
Egész évre	12 korona	Egész évre	20 korona	kiadó s laptulajdonos		Hirdetések a legmérsékeltőbb Árszámítás mellett vétetnek fel	
Fél évre	6 "	Fél évre	10 "				
Negyed évre	3 "	Negyed évre	5 "				
Egy hónapra	1 "	Egy hónapra	2 "				

Elégia a farsangról.

Debreczen, jan. 27.

Itt a farsang, kinek van kedve mulatni? A divatüzletek kirakatában pompázik a habos báli ruha, oly könnyű, hogy szinte elrepül, de akad-e vevője? Pangás az üzletben, panasz minden ajkon rossz kedv minden szivben, a farsangi naptár épp oly szegény, mint maga a társadalom. A nagy bálóknek ugyszólván lejárt az ideje immel-mmal, rosszkedvűen, huzgalom és hit nélkül fognak ma már a rendezéshez.

Kicsi dolognak látszik, de vajjon valóban kicsi dolog-e? A farsang a társadalmi optimizmusnak a kifejezője, ha ez a nívó is hanyatlak, miben lássuk a megnyugvást az éllehez való bizalmat? Jókedv épp oly fontos eleme az életnek, a mint akármely más. Sőt mennél nyomottabb az élet, annál nagyobb szüksége van az embereknek egy-egy felfrissítő mulatságra, mert a percnyi örömmek meg van az a tulajdonsága, hogy hetek, hónapok szomorúságáért kárpótol.

Szegények vagyunk, takarékoskodni kell, a farsangi mulatság pedig nagyon drága a családnak. Ez okát adja, miért nem bálóznak az emberek, de nem adja okát annak, hogy miért nincs kedvük bálózni. Már csak az egészen fiatal leányok maradt meg a báli éjszaka illuziója de ő

is fáradtan, megtépve hozza haza. Társas mulatságainknak meg van az a sajtáságos vonása, hogy nem folynak le valamely csöpp keserűség bátrahagyása nélkül.

Aki szórakozni megy, szeretné otthon hagyni minden baját, keserűségét. S ime a bálterembe lépve, ott találja kiöltözködve frakkban és gaze-ban ugyanazt a visszás társadalmi képet, melyet a hétköznapi kabáttal le akart vetni. Ha maga is nem exkluzív, kényelmetlenül érzi a társadalmi elfogultságot. Nem idegenek, vagy ismerősök vannak együtt, hanem rideg ellenségek. Akár kicsi, akár nagy arányu a mulatság, már a szervezkedéskor is megérzik az osztály, és a felekezeti elzárkózottság, nem a társadalom mulat, hanem a társadalom ellenzói. A farsangi naptár világosan mutatja, hogy bomlik föl ez a társadalom osztályokra, Képzeltető ilyen viszonyok között igazi fesztelenség, valódi jóérzés?

A közös rajok nem hozzák közelebb az embereket, mintha még jobban kiélesítenék az ellentéteket. Meg vagy hiva elvisszad családodat. Uton-utfélen aabban a veszedelemben forogsz, hogy bántódás lenézés, mellőzés éri őket. Nem kell, hogy te légy a legutolsó, elég, ha nem vagy a legelőkelőbb a társaságban. Rang, felekezeti és vagyon szerint megtaksálnak, mielőtt közelebb eresztenek. Az első rangos

tály lenézi a másodikat, a gentry lázasan kerüli a betolakodó kereskedőt, a kereskedő kerüli a kezdő lateinert, aztán jön a felekezeti ellentét, aztán megszólal a foglalkozási gőg és a vége közös visszavonás, melyből nem marad meg csak a legszűkebb klikknek összetartozása. Még az sem bensős és igaz. Minderre pedig van többféle plauzibilis ok és ürügy. Mindenfajta korlátolt ságnak megvan a maga elvi háttere.

Pedig a farsangnak különösen a vidéken, megvolna, az társadalmi missziója, hogy közelebb hozza az embereket, fejlessze az összetartozás érzetét. Az illő ismerkedéseknek a farsang volna a formája s mint ilyen, a házasságkötésnek is hathatós eszköze. De a farsang hanyatlásával hanyatlak a házassodási kedv is. A fiatal emberek nagyon is érzik az élet súlyát és szkepticizmusuk ott teszi őket óvatossá, a hol elhatározásuk társadalmi érdekűvé válik. Bántó exkluzivitás, tenger sok kellemetlenség és keserűség egyrészt, másrészt a házassági esélyek rosszabbodása — mi rendeltetése marad még ennek a mi szomorú farsangunknak?

Marad a jótékonyosság. Amikor az emberek azt mondják: ne nézd, hogy győnyörűséged lesz-e, csak azt, hogy adni kell a szegényeknek. Költs báli ruhára, kocsira, virágra, fodrászra egy vagyont, hogy a szegényeknek jusson néhány töre-

Tárcza.

Sárgult levelek.

— Elbeszélés. —
A D. H. tárczája.

Irta: Ifj. Széll István.
(Folytatás.)

Dobray türelmét veszítve nézett a gunyosan mosolygó leányra.

— Zseni, — szólt aztán izgatott hangon, — mondja mi célja van velem, hogy nősülésem óta untalan zaklat? Igazán, ha szive volna, nem tenné ezt. De nincs szive. Minden áron romlásomat akarja.

— Legkevésbé kedves Dobray ur, — szólt Zseni hanyagul elsimítva az arcába tolakodó hajfürtjeit. Én csupán elégtételt, vagy mondjuk ki nyíltan, gyermekem jövőjét akarom biztosítani. Mert tudja édes ügyvéd ur, az én pályám nagyon sikamlós, meg valjuk be az igazat, nálunk szó sem lehet a pénzmeztakarításról. Hiszen maga igen jól tudhatja, ha vissza emlékszik az elmúltra, mikor nem egyszer-kétszer felejtettem felsőjében a tárczamat. S az olyan jól esett magának ügyvéd ur. Emlékszik, mint halálkodott? — Ugyebár nem emlékszik? No lássa, milyen rossz emlékezőtehetsége van magának. Nem is csuda, hiszen akinek olyan ennivaló kis bábéja van mint a maga kis feleségecskéje, annak elvégre az agya is megromolhatik.

S itt a kaczer leány kihívó tekintettel méregette végig a könyvszekrény mellett

álló Dobrayt, ki halálsápadt arcczal nézett vissza reá. Dult vonásain látszott, hogy az elhangzott szavak a legkinosabban érintették. Perczek mulva kiistört belőle a felháborodás:

— Zseni, . . . vagy akarom mondani kisasszony, — szólt a pamlagon ülő leány elé lépve, — elég legyen a gunyolódásból. Ha vétettem valaha Ön ellen, megbűnhődtem érte. Már egyévóta élem kínos napjaimat. Már egy év óta tőröm az Ön szivtelenségeit, zaklatásait, mit teljesen meguntam. Mondja, de röviden mondja, hogy mit követel tőlem?

— Oh csekélység az egész, — szólt Zseni felállva. Ugy hiszem maga is osztzik óhajomban, ha tudomására adom, hogy szerény tízezer forinttal megelégszem. Tudja édes Dobray ur, ma napság a gyermek nevelés igen sokba kerül.

Dobray létovázva nézett egykori kedvesére. Arczáról ugy látszott, mintha nem adna hitelt a hallottaknak.

— Mennyit is kíván maga? — kérdezte aztán tompa hangon.

— Tízezer forintot. Remélem nem vagyok túl követelő?

— Nem, . . . nem túl követelő, csak szivtelen. Ugy beszél, mintha nem tudná vagyoni viszonyaimat, mintha nem volna tudatában annak, hogy mint kezdő ember, ki még most is szülem adósságait vagyok kénytelen fizetgetni, mondhatni koldus szegény vagyok. Nem, azt az összeget nem vagyok képes előteremtteni, bárha szivvel, lélekkel szeretem azt a gyermeket.

— Szereti? — Ugyan ne mondja. — Igazán nagy színész!

Legyek az. Kételkedjék szeretetemben, azt sem bánom; mert látom már, hogy maga is olyan mint a többi. Bosszu után lidek, s kész önmagát is pellengére állítani, kész feladni egy ártatlan nő lelki boldogságát, csak hogy ördög sugta vágyának eleget tehessen. Legyen. Tegyen azt amit akar. Kürtölje tele a világot fiatalkori botlásommal, dulja fel családi boldogságomat, ha minderre rá viszi a lelke. De ne feledje, hogy a bűn nem marad büntetlenül.

Zseni lehajtott fejjel hallgatta a Dobray remegő hangját. Dobray pedig egészen közel lépve hozzá olyan tekintettel igyekezett szemé közé nézni, mi haragot, sajnálkozást, szánalmat árult el. Csak perczek mulva szólt így:

— Zseni, ugyan mondja meg őszintén, miért bánt engemet. — Erdemteltem én mindazt, mit a multban elkövetett ellenem?

— Igen, megérdemelte, — rebegette leány idegesen babrálva ernyőjével.

Téved Zseni, jobban mondva mindeztideig én viselkedtem nem férfihez illően. Nem tagadhatom, nagyon is győnge szívű vagyok azokhoz, kik valaha csak egy parányi jóindulatot is tápláltak irántam. Már egy év óta türtem szó nélkül az Ön zaklatásait, vádjait, s talán alig mult el nap, hogy szememre nem vetette volna azt a könnyelműségemet, mit egyébbel sem fedezhetek, mint fiatalságommal. Ön Zseni nagyon szép leány volt, most is szép nem tagadom, én pedig ábrándos, kalandhajhászó fiu voltam. Megismertem magát, s bármint is tiltakozik kijelentésem ellen: megszerettem. És aztán ösmeretségünk első évében azt ígertem, hogy ha önálló em-

déke a belépődíjnak. A jótékonycélú mulatság igen szomorú ura a farsangnak. — Félt, hogy ez is rosszul fog járni, mert ennél nagyobb a nyomoruság, mely segítség után kiált és jótékonycélú bált követel, annál fáradtabb, kimerültebb az elem, melyhez a jótékony cél fordulhat. A középosztályra egymagában hárul az egész jótékonyosság s a jótékony mulatságokon is neki kellene tánczolni.

Járulékos bajnak látszik ez, de nézetünk szerint igen komoly oka van. Ott lappang mögötte a magyar társadalom minden mizériája. A szegénység, melyet mindenki rejteget, itt fakad ki a maga egész szomorúságában. az urhatnáság, mely annyira uralkodik rajtunk, itt mond esődöt, a nélkül, hogy megjavulna. Minden panasz az egységes társadalom hiányáról, minden kifakadás az egyenlőség korában és a demokrácia uralma alatt diadalmaskodó osztálygóg ellen, itt néz a világosság elé.

A frakk nem teszi többé egyenlővé a férfiakat, mert a szabása is más más gádzagnál. És különösen siváran domborodik ki a férfi ifjuság rideg kora érettsége. A könnyű kedv hja az idealizmus hiányára mutat, a józan tartózkodás a disztinált, uri formájú mulatságoktól, mikor a két elem nemes szabadságban érintkezhetik, ha meg is okolja az élet terhe, de a bizalom, a remény, az életkedv hiányáról tanuskodik.

Es nem lehet ezen segíteni? A peszsimizmus a társadalomnak épp úgy a lelki szegénysége, mint a nyomoruság a testé. Tréfa nélkül: nem lehetne-e jótékonycélú mulatságokat rendezni a szá-

badkozott társadalom egybeforrasztására? A politikában hiába propagálják a demokrata eszméket, ha a társadalomban gyakorlativá nem teszik őket. Az 1848 óta egyre fejlődő és szilárdan uralkodó liberalizmus tovább is diadallal haladván a maga útján, esetleg azzal a paradox látvánnyal kedveskedik a világnak, hogy egy intézményeiben, jogrendszerében mindeniziglen demokrata államot szervez egy minden ízében fendális gondolkozású társadalom fölé!

Hegedüs Sándor Lukács Béláról.

A kereskedelemügyi költségvetés tárgyalásának mindjárt az elején megragadta Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter az alkalmat, hogy száműzze azt az árnyat, melylyel a mindig kész kétkedés ama férfiu emléket akarta elhomályosítani, kinek az volt önzetlen, legnagyobb becs vágya, hogy hazáját legjobb ereje szerint szolgálja s kinek megadta a sors, hogy fáradsága gyümölcsét megérni lássa, de kit a kajánság furiai üldöztek, betegség gyötört s ki végre is a halálban keresett megváltást.

Pichler Győző képviselő érintette beszédeben egyebek közt Lukács kiállítási kormánybiztos erőszakos halálát, és Hegedüs miniszter sietett az ügyet kimerítően foglalni, minden kívánt adatot előterjeszteni s oly meggyőző határozottsággal és melegséggel kelt az elköltözöttnek védelmére, hogy többé nem létezhetik tisztességes ember egy sem, ki a miniszter férfias nyilatkozatai után a legcsekélyebb mértékben is kételkedhetnék a megboldogulnak tiszta jelleme felől.

Hegedüs mindenek előtt hivatkozott a nagy sikerre, melyet Magyarország a párisi kiállításon kivivott. 3000 kiállító közül 1280 nyert díjat s Magyarország a kitüntetett államok sorában a negyedik helyen áll. Eredetileg 3 millió koronát szavazott meg a törvényhozás a párisi kiállításon való részvételre. Ezt a hitelt mindent összeszámítva 450.000 kr.-val lépték tul. Ezt a főbb kiadást részint az építkezés közben bekövetkezett rossz időjárás okozta, részint a forszírozott munka a szállítás körül és a kiállított tárgyak elrendezésénél, részint az, hogy az építési terveket utólag megváltoztatták, mert arra ügyeltek, hogy a magyar osztály legalább is rosszabbul ne vegye ki magát, mint a legközelebb álló épületek, melyeket más nemzetek emeltek. E főbb kiadások meghozták jutalmukat, mert túlzás nélkül elmondhatjuk, hogy a magyar pavillon volt a kiállítás klü-ja.

Hozzátette még Hegedüs, hogy a tulkiadások csak dologai, nem pedig személyiek, és kijelentette, hogy a bizonyító okmányokat mindenki, a ki az ügy iránt érdeklődik, megtekintheti, azok mindenkinél is, tehát tehát nemcsak a képviselőnek, rendelkezésére állnak. Beszédét Lukács Béla nemes szándékainak legerélyesebb hangsúlyozásával végezte, kit őszinte köszönet és elismerés illet meg s kinek emléke méltó a kegyeletos megőrzésre.

E miniszter beszédének meleg hangja a Ház minden tagjára pártkülönbség nélkül mély és tartós benyomást gyakorolt s a beszéd végével minden oldalról élénk helyeslésben részesült Hegedüs.

berré felküzdöm magamat, azonnal nőmül veszem. — Ugyebár ezt mondtam, erre esküdtem meg?

— Igen; de nem teljesítette, hanem magamra hagyott.

— Igazsága van Zseni, ott hagytam. Ott hagytam, mert szivemből megutáltam azt a légtört, hol maga élt. — Akarja tudni miért utáltam meg?

A szép leány kérdőleg tekintett a Dobray szemébe, s mintha össze rezzent volna annak nyugodt, de vádoló tekintetétől.

— Igen, akarom tudni, — szolt aztán összeszorított ajakkal.

— Tehát legyen, — szolt Dobray erős hangon. Ön kívánta tudni, megmondom. Én a legutolsó percig azt a nőt véltem Önben Zseni feltalálni, ki engem nem ideig óráig tartó szerelemmel szeret.

— Hogy érti ezt?

— Igen egyszerűen. Mikor kis gyermekünk megszületett, Ön elkerült a fővárosból. Én ott maradtam. Ön éppen abba a városba szerződött, hol nekem egy jóbarátom postatiszt lakott. Minden héten egyszer levelet váltottunk, mi körül belől félévig tartott. Azután csak minden második levelemre kaptam választ, holott Ön hetenként egy valakivel kétszer, háromszor cserélt levelet, s úgy vasárnap esti előadás után nem egyedül hanem kettesekén távozott az öltözőből.

— Az nem igaz! — kiáltott fel Zseni kipirult arczzal, — az merő koholmány.

Dobray szó nélkül megfordult a leány szavaira, s az író asztalához lépve, annak egyik fiókjából egy piros szalaggal összekötött levélsomót vett ki, mit az idegesen feszengő leány elé tartva így szolt:

— Ösmeri ezen irást, miitt a boritékon olvasható?

Zseni össze rezzent. Tágra nyitott szemmel nézett a sárgult levelekre, majd szó nélkül

kerül leroskadott a pamlagra és sirt. Igen, ő, ki azelőtt nem sokkal olyan kihívólag viselkedett az alig huszonnyolc éves fiatal emberrel szemben, most kezébe temetett arczzal sirt, mint egy gyermek.

Dobray pedig úgy állott előtte mint egy szobor. Kezébe még mindig ott voltak azok a vádoló sárgult levelek, melynek tartalmát csak ő ösmerte és még egy más valaki, kit azelőtt egy pár évvel mondhatni koldusbotra juttatott az a kaczer szép leány, ki görcsös zokogásban törve így szolt Dobrayhoz: — Bocsásson meg Dobray, bocsásson meg.

A fiatal Dobray pedig erre újra a gyöngye szívü ember lett.

— Én megbocsátok Önnek Zseni, bárha sok kínos órát is szerzett nekem. De az igaztal az a tudat, hogy eljött az az óra, mikor belátta tévedését. És most mondja meg őszintén, miért bántott engem oly hosszú időn át, mikor könnyelműségének teljesen tudatában volt...?

A fiatal leány magánkívül ugrott fel a pamlagról, szavaros, szenvedélyes tekintet vetve a Dobray úde arczára, alighallható hangon rebegte:

— Mert szerettem, mert most is örülnék szeretem magát.

S azzal lerohant a lépcsőn. Keztyüit, er nyóját ott hagyta a Dobray irodájában, s úgy surrant végig az erber lepte utczákon mint egy tébolyodott. Sokan sajnálkozva, so kan kaczagva néztek utána, míg ő semmivel nem törődve törte magát keresztül a corsó néptömegén.

Akkor nap este a K. színházból sugva, bugva távoztak a k... iak. Alig akadt ember, ki részvétellel nem viseltetett volna a kór ház halottas kamarájában pihenő Álmosdy Zseni iránt, kinek hirtelen öngyilkossága messze vidéken nagy feltűnést keltett. Tetté-

zek okát senki sem tudta biztosan, mert hi ezen csupán ennyit hagyott hátra egy név egy kártyára írva:

Dobray Zoltán ügyvéd urnak

Helyben.

Az árvának, öröme is félig bánat. Gondoljon reá!

Zseni.

* * *

Dobray Zoltánné nem tett ellen vetést.

— Hiszen jól tudod édes férjem, — szolt az ő gyöngye, nyugodt hangján, — hogy nekem nincsen semmi ellen vetésem, a szegény kis árva ide hozatala utolsó percében is pártfogásodba ajánlott. Tehát csak hozd el fiam, mi aztán szépen felneveljük.

Dobray Zoltán teljesen magánkívül volt örömebeni Karjai közzé zárta gyöngéledő nejét, elhalmozta mindenféle kedvességgel, s aztán sietett ki az állomáshoz.

Párnapmulva már újra övéi között volt boldogságtól sugárzó arczzal. Mellette a pamtagon ült öreg édes anyja, balról az a beteges fiatal asszony, ki mosolyogva hajtotta fejét az egészen megváltozott Dobray vállára. Mindhármán pedig elmerengve, gondolkozva néztek a verendáról az udvar végében játszó két gyermeket, egy aranyzóke haju kisleánykát, s azt a sötét szemü kis vékony fiúcskát, kik az udvar végében folydogáló patak érrbe holmi régi, sárgult levelekből készült papir hajókat eresztettek. A kristálytisza véru patak ér hajjai pedig villám gyorsan vitték magokkal a gyermek játékat, az összetakolt papir hajókat kt egészen a város alatt csörgedező patakba, mi ujra vitte, ragadta magával, s csak egyik, másik átázott hajócska akadt meg a városalatti temető patak széli eozótjában...

(Vége.)

Az új betegsegélyző törvényjavaslat.

— Két közlemény. —

I.

A kereskedelemügyi miniszter megküldötte az illetékes hatóságoknak a munkások betegsegélyzése esetére való biztosításáról szóló törvényjavaslat előadói tervezetét, mely törvényerőre való emelés esetén megszünteti az 1891. XIV. t. cz. összes határozmányait s új rendet állapít meg a munkások betegség elleni biztosítása tekintetében.

Habár ez az előadói tervezet még a miniszter által f. évi február 15-ére és következő napjaira egy behívott értekezlet rostáján fog keresztül menni s valószínűleg több intézkedésben módosítást is fog szenvedni, mégis időszerűnek és helyén valónak tartjuk, hogy főleg azokat a határozmányokat, melyek a most érvényben álló törvény intézkedéseitől eltérnek, már most ismertessük.

Az új tervezet a betegsegélyző pénztárak eddigi neveit továbbra is fenntartja, de a gyári és vállalati, ipartestületi pénztárak létesülését ahhoz a feltételekhez köti, hogy tagjainak száma az ezret meghaladja. A már fenálló ilyen pénztárak tekintetében ellenben azt az átmeneti intézkedést tartalmazza, hogy a kereskedelmi miniszter azoknak a pénztáraknak, melyek ilyen taglétszámmal nem bírnak, megengedheti a továbbmüködést, ha igazolják, hogy a személyi és dologi kiadások a járulékbévételek 20% át meg nem haladják s hogy a tagok segélyezési igényei kellő mérvben kielégíthetők.

Legfontosabb alkotása a tervezetnek az állami munkásbiztosítási hivatal, továbbá a kerületi pénztárak központi szövetségének szervezése.

Az állami munkásbiztosítási hivatal az összes betegsegélyző pénztárak feletti állami felügyelet lenne hivatva gyakorolni s igazgatóját, valamint aligazgatóját a király, többi személyzetét pedig a kereskedelmi miniszter nevezné ki.

Ez a hivatal fogja az új törvény alapján működő betegsegélyző pénztárakat nyilvántartani a pénztárak s azok szövetsége által szem előtt tartandó alapszabály, ügyviteli, szolgálati, fegyelmi és egyéb szabályzatok mintáját megállapítani, a számadások, nyilvántartások, statisztika, ügyvitel és keresés módját és alakját meghatározni, a pénztári alapszabályokat és egyéb szabályzatokat megvizsgálni és jóváhagyni és egyáltalán felügyelni arra, hogy a pénztárak s azok szövetsége a törvény és alapszabályok rendelkezéseit betartsák s a tagok jogos igényeit kielégítsék.

Ebből kifolyólag felruházta a tervezet ezt a hivatalt mindazokkal a jogokkal, melyek a felügyelet hatányossága tekintetéből szükségesek nevezetesen: a pénztárak és szövetségének ügy- és vagyonkezelését, könyveit, nyilvántartását, levelezéseit és irattárát átvéni, egyszerű alapos és beható vizsgálat alá veszi, a szövetségnél váratlan rovacsolást tart s az ügyforgalom és vagyon állapot felől kimutatásokat követelhet.

Ezenkívül szükség esetén a pénztárak önkormányzati szerveit ideiglenesen kinevezheti, a szövetséget az önkormányzat felfüggesztésével saját közgeivel vezetheti, s annak határozatait, amennyiben azok a törvénnyel és rendeletekkel ellentétesek, vagy a pénztárak érdekeit sértik, megsemmisítheti.

A központi szövetség, melynek a kerületi pénztárak kötelezett tagjai, de melybe a többi pénztárak is önként beléphetnek, a kerületi pénztárak erejét lesz hivatva egyesíteni. Ez gyakorolja szervei útján a felügyeletet a pénztárak felett, s tereli egységes irányba a pénztárak működését. Önkormányzati alapon áll, s a következő szervekkel bír:

A szövetségi tanács, áll 24 rendes tagból, kiket első ízben az állami biztosító hivatal

nevez ki, később pedig a pénztárak igazgatóságai kijelölés alapján írásbelileg választják; e 24 tag 1/3 része az igazgatósági elnökök, 1/3 része az ügyvezető igazgatók s 1/3 része a munkás tagokból választandók 6 évre,

Hatáskörébe van utalva azoknak az ügyeknek állatásán kívül, melyek a balkezelésre tartoznak, a pénztárak által nyújtott segélyezések megállapítása, a kezelési felesleg hovaforrása, a tartalékalap felhasználása, kórházak s üdülő helyek létesítése s a tagok egészségügyi ellátása.

A szövetségi igazgatóság az elnökön s két alelnökön kívül 6 rendes tagból áll, kiknek felét a szövetségtanács a munkaadók, másik felét a budapesti kerületi pénztár a munkások sorából választja. Hatáskörébe tartozik a szövetségi pénztár kezelése s minden ezzel összefüggő ügy, mely nincs a szövetségtanács hatáskörébe utalva.

További szervei a központi szövetségének: a felügyelő-bizottság, mely a szövetségi pénztár kezelését ellenőrzi; a választott bíróság, mely másodfokulag intézkedik azokban az ügyekben, melyek a kerületi pénztárak választott bíróságainak hatáskörébe vannak utalva; végül a pénztárak általános közgyűlése, mely azonban csak a pénztárak kéthamaradánál közgyűlési határozata alapján hívható egybe s melynek tárgya csak a munkásbiztosítás kérdését felölölő általános érdekű ügyök lehetnek.

A közgyűlésen a pénztárak az elnök, ügyvezető igazgató s az igazgatóság által választott két munkás tag utján vehetnek részt.

A központi szövetség a saját, valamint a kerületi pénztárak alkalmazottjai részére nyugdíjalapot létesít, melynek szabályzatát a kereskedelmi miniszter hagyja jóvá. E nyugdíjalapnak egyébként a többi pénztárak alkalmazottjai is tagjai lehetnek a szabályzatban megállapított feltételek alatt.

A kerületi pénztárak tartalékalapjait s évi kezelési feleslegeiket a szövetségi pénztárba tartoznak beszedeltetni, mely ezekből tartalékalapot létesít, s melybe bevételeinek 50%-át tartozik befizetni mindaddig, míg ez a kerületi pénztárak legutóbbi öt évi kiadásainak átlagát el nem éri.

A szövetség igazgatási és kezelési költségeit a kerületi pénztárak átlagos taglétszámuk arányában viselik s ezt az arányt a szövetség igazgatósága félevenként állapítja meg.

Végül meghatározza a tervezet a felügyelet és ellenőrzés módját és mérvét, melyet a központi szövetség saját közegei útján gyakorol a kerületi pénztárak fölött.

Az angol királynő halála.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 25.

Az angol királynő haláláról a következő tudósítást kaptuk:

London, jan. 25.

A hivatalos lap kabinetrendeletet közöl, a mely a királyi családra vonatkozó egyházi imákban a szükséges módosításokat rendel el. A »walesi herceg és hercegnő« helyett ezt szövik bele az imákba: »Cornwall és York hercege és hercegnője«. A hivatalos lap rendkívüli kiadásban közli Norfolk hercegnének, mint Anglia örökös marsalljának azt a fölszólítását, hogy a lakosság e hó 28-ától kezdve gyászt viseljen. Ugyanez a lap közli, hogy Lansdowne, Ritchie, Chamberlain és a legfontosabb tárczák vezetői tegnap a St. James-palotában tartott minisztertanácsban letették a hűségüket a király kezébe.

Osborne, jan. 25.

A német császár csak a királynőért rendezendő gyászünnepségek után utazik el Angliából. A német trónörökös 26-án érkezik ide.

London, jan. 25.

A Lancet orvosi lap jelentése szerint Viktória királynő agyszélhűdésben halt meg. Ennek a jelei már egy héttel ezelőtt mutatkoztak. A királynőt ugyanis néhányszor muló érzéketlenség és merevgörccsök lepték meg.

London, jan. 25.

Most már bizonyos, hogy a királynőt Windsorba viszik Londonon át. A halottas menet a Viktória pályaudvarról a nagy nyugati vasút főpályaházához indul, miközben a csapatok sorfálat fognak képezni. A koporsó után a parlament tagjai fognak haladni. A holttestet a trogmorai mauzoleumba helyezik el. Előzőleg a windsori kastély Szent György kápolnájában mise lesz.

London, jan. 25.

A dublini községtanács csak 8 szótöbbséggel fogadta el a részvétnyilatkozatot. Az ir ellenzék kifejtette, hogy habár nagybecsüli a királynő személyes érdemeit, még sincs ok arra, hogy a dinasztia gyászában részt vegyen.

A képviselőház tegnapi ülésének határozata értelmében Perczel Dezső, a Ház elnöke a következő sorokat intézte Gully William Court-hoy, az angol alsóház speaker-jéhez:

Nagyméltóságú elnök ur! A magyar országgyűlés képviselőháza, mélyen áthatva ama súlyos veszteségtől, a mely Nagy-Británia népeit Viktória királynő felségének elhalálozásával érte, ez évi január hónap 23-án tartott ülésében a magyar nemzet mély fájdalomának és legbensőbb részvétének kifejezése mellett leróttta a kegyelet adóját ama nemes királyzó emléke iránt, a ki hosszú uralkodása alatt megtartotta és megbecsülte az ősi alkotmányt s a ki népeinek rajongó szeretetével volt körülveve. A magyar képviselőház engem bizott meg, hogy érzelmeit az angol nemzet parlamentjének Nagyméltóságod útján tudomására hozzam. Fogadja Nagyméltóságú elnök ur kiváló tiszteltem őszinte nyilvánítását. Perczel, a magyar országgyűlés képviselőházának elnöke.

Farsang.

Farsangi líra.

Hamupipőke.

— Modern tündérmese. —

Már áll a bal a táncsteremben,
A tánczos-raj zsisibongva lebben.
Ezernyi szín khaosza forrva
Tolul, kereng végtelen sorba.
Mind mámoros kedvben vigad ott,
Csak egy kis lány bus és elhagyott.

Pedig haja selymes és puha,
(Nem érte azt kenőcs még soha)
Pedig arca bársonyos, fehér,
(Egy mosolya gyémánttal felér.)
Pedig sugár, karcsu termete,
(Egy leány sem mérkőzik vele.)
Nála külömb egy sem vala ott
És ő mégis bus és elhagyott.
Minden lánynak akad tánczosa,
Oh, csak őt nem kéri fel soha?

A kis leány fájón néze szét
S összetette két picziny kezét

— Jó tündérmese, őrző szellemem,
Esdve kérlek, jelenj meg nekem.
Kit annyiszor hön megálmodálak,
Oh jelenj meg, nézd, epedve várlak.
Neked mindegy dus, vagy szegéuy leány,

Mindegy, hogy van, vagy nincsen hozomány.
Jó tündérkém, őrző szellemem.
Kérlek, egy turt táncolj el velem!

Meghallgatták a szavát odafent
Egy fess tündér nyomban megjelent
Bajsza pörge, frakkja finom kelme, —
Egész csinos tündér volt ökelme.
Meghajolt a lány előtt sikkesen.
— Szabad kérem egy turra édesem?

Aztán táncoltak valczert, csárdást, polkát
(Az mutatta épen tündér voltát,
Gyarló módra hogy el sohsem fáradt.
Ilyen csárdást csak egy tündér járhat!)

De haj, megkondult a hajnali óra
S eltűnt a tündér első kakasszóra.
Édes vallomás, halkán sóhajva,
Egy futó kis csók a selymes hajra,
Villanó szikrák két szempáron —
S eltűnt a tündér, mint egy álom!

Azóta a lányka csak egyszer látta!
Épen befordult a Váci-utczába.
Karján briliáns. csuf urhöggy haladt —
A tündérmesék így végződnek manap...
(Ne.)

NAPI HIREK.

— **Isteni tisztelet.** Ma vasárnap a templomokban az isteni tisztelet a következő sorrendben tartatnak me. Nagytemplomban Dicsőfi József lelkész, Kistemplomban Szabó Bertalan s. lelkész, Új templomban Tóth Kálmán lelkész, Ispótytemplomban Mitrovics Gyula lelkész.

Az ágost. hitv. ev. templomhan d. e. 10 órakor Materny Lajos főesperes tart istentiszteletet. A róm. kath. templomban: Reggel 7 órakor miséznek: Szabó István. 8 órakor a gimnáziumi ifjuság miséje melyen az elemi iskolások is részt vesznek. 9 órakor nagy misét mondja Dr. Wolafka Nándor segédlel; utána prédikál: Szabó István 11 órakor a zárdai növendékek miséje, mondja Molnár Kálmán Dezső. 12 órakor miséznek: Kovács József. Délután fél 3 órakor keresztény tanítás; tartja Dr Wolafka Nándor. 3 órakor litánia és rózsafüzér tartja: Brósztel Lajos.

— **Személyi hir.** Oláh Károly városi tanácsnok hivatalos ügyekben elutazott s csak a hét közepén tér vissza.

— **Uj jegyző az ítélőtáblánál.** Az igazságügyminiszter Bahunek Elemér debreczeni kir. ítélőtáblához berendelt aljegyzőt bírósági jegyzővé nevezte ki.

— **Díjat nyert debreczeni író.** Szép kitüntetés érte a helybeli fiatal író nemzedék egyik tehetséges tagját; Lovász János takarékpénztári titkár. A földmivelésügyi miniszter ugyanis pályázatot hirdetett olyan munkára, a mely a gazdasági munkás- és cseléd segélypénztárról szóló törvényt népszerűen ismertesse. A napokban döntöttek a tömérdek beérkezett pályamunka felett s a 200 korona pályadíjat Lovász Jánosnak ítélte oda. Lovász könyvét 20,000 példányban nyomtatja ki e földmivelésügyi miniszter s ingyen fogják terjeszteni az országban.

— **A 15,000 koronás ékszerlopás.** Hardegg Jenő gróf Vilmos huszárfőhadnagy kárára elkövetett 15,000 koronás ékszerlopásban hasztalan nyomoz nemcsak az egész ország, de a külföld rendőrsége is — semmi nyom. A város Hardegg gróf most lapunk után

hívja fel a »becsületes tolvaj« hogy a táskában az ékszerekkel együtt volt 3200 korona készpénzt tartsa meg, csupán az ékszereket juttassa vissza tulajdonosához. Aligha lesz ennek a felhívásnak eredménye mert a »becsületes tolvaj« inkognitóba fog maradni.

— **A nagy idők tanuja.** Ritkul a régi gárda, Egyre fogynak azok, kik 48-ban fegyverrel kezükben védelmezték meg a magyar nemzet szabadságát. Tegnapelőtt Hajdu Ignác 48-as honvéd törvényhatósági bizottsági tag hunyt el. Haláláról családja a következő gyászjelentést adta ki: Mély ájdatomtól megtört szívvel tudatjuk a fejezhetetlen jó férj, vő, sógor és rokonnak Inéhai Polgár Hajdu Ignác volt 1848/49 honvéd, Debreczen szab. kir. város bizottsági tagjánuak, folyó hó 25-én éjjeli 1 órakor, életérek 83-ik évében, hosszas szenvedés után bekövetkezett csendes elhunytát. Kedves halottunk földi részei folyó hó 27-én Vasárnap délután 2 és fél órakor fognak, Török Bálint utca 2-ik szám háztól a Kistemplomban tartandó ima után, a Kossuth utczai temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességtételre rokonainkat, ismerőseinket hánatos szívvel meghívjuk. Kelt Debreczen, 1901. Január hó 25. Sógorok, illetve sógorok: Özv. Magyarai Sándorné, Kóss Emilia; Kóss Zsigmond és családja; Szombati Mihályné szül. Kóss Zsófia és családja: valamint számos rokonok nevében is. Bánatos neje: Özv. Hajdu Ignácné szül. Kémery Ilona; anyósa: Özv. Kémery Károlyné szül. Csathó Emilia; sógor és sógorok: Kémery Dezső, Kémery Polixena. Béke poraira!

— **A népszámlálás eredménye.** A vidék minden részéből egymásután érkeznek be a népszámlálás adatai. Ujabbán a következő városokban fejeztetett be a népszámlálás munkája:

Selmeczbánya lakossága	17,543 szapor.	1996
Resicabánya	11,500	1336
Segesvár	11,054	1436
Szabadka	83,940	11,103
Erdőtelek	4014	526
Ujvidék	31,411	6694
Algyő	3070	504
Rév	2859	316
Uj-Verbácz	6174	784
Csabrendek	3431	33
Léva	8382	982
Körmend	6300	966
Kis-Cell	2218	663
Német-Ujvár	2024	21
Szt.-Gothárd	2084	532
Vasvár	4097	925

Selmeczbánya szaporodása 13 százalék, ugyanannyi, mint Versecz városé, melynek számbeli eredményét tegnap közöltük, Segesváré 15 százalék, Resicabányáé 13 százalék. Lévéé 15 százalék.

Szabadkáról való adatunk még nem a véglegesen felülbírált, de azért a végleges megállapítás csak csekély eltérést hozhat. E szerint a mai adat szerint Szabadka fejlődése 15.39 százalék.

Ujvidékről ma megvan az egészen pontos és hivatalosan megállapított adat, mely szerint kiszámítva a város fejlődése 27 százalék. A katonasággal együtt a város lélekszáma 32.011.

— **Felfüggesztett városi hivatalnok.** Debreczen város illeték nyilvántartója Krasznay Ferencz ellen régebben vizsgálat van folyamatban. Debreczen város polgármestere Krasznay Ferenczet tegnapelőtt állásától felfüggesztette. A főispán Krasznay helyettesül

Nánássy Miklós nyug. városi alapítványi pénztárnokot nevezte ki.

— **Adakozások a népkönyhira.** A népkönyhira az elmúlt héten a következő adományok folytak be. Haladás egyesület ebédjegyekért 1000 korona, Harsányi János, közgazdasági bank, Karap Mórítz, 3-ik honvéd gyalogezred tiszti étkezője 20—20 korona. Debreczeni asztalos társulat, Dobieczy Sándorné, Flaschner György 10—10 koron, K. Tóth Kálmán 8 korona, özv. Varga Lajosné, Liszka Nándorné 5—5 korona, Benyáts Emilné 4 korona és 1 zsák krumplic, Ganovszky Lajos 24 és fél kil. puszuj, Bartha Gábor kövező 1 kenyér és füstölt hus, Sztraka József bádogos 3 főző edény javítását díjtalanul eszközölte.

— **A betegsegélyező pénztár értesítése.** A kerületi betegsegélyező pénztár igazgatósága ezennel közhírré teszi, hogy a betegsegélyező pénztári járulékok, az iparhatóság közbejöttével a munka adók és munkások hozzájárulásával megállapított átlagos közönséges napibérek alapján, a nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur engedélye mellett az eddigi 2 százalék helyett 3 százalékos kulcs szerint lesznek már a f. é. január hó 1-jétől kezdve a kerületi betegsegélyező pénztárba befizetendőek. Debreczen 1901 Január 26. a kerületi betegsegélyező pénztár igazgatósága.

— **Főtárgyalások az ítélőtáblánál.** A debreczeni kir. ítélőtábla büntető tanácsa besenyeyi Széll Earkas elnöklete alatt e hét folyamán a következő ügyekben tartanak felebbviteli nyilvános főtárgyalást. — 29-ikén kedden: Markus Vaszlina ellen kozokirat hamisításért. Előadó Jeney György táblabíró. Mihányuk István ellen súlyos testi sértésért. Simán Juon ellen kozokirathamisításért. Előadó: Horváth bíró. 31-én csütörtökön: Papp Juon ellen kozokirathamisításért. Előadó: Jeney. Kovács Dániel ellen csalásért. Előadó: Horváth. Hegedüs János ellen súlyos testi sértésért. Zicharovits László ellen lopásért. Előadó: dr. Szacsuvay táblabíró. Közvédként ez ügyekben dr. Lótkovits Márton ügyvéd funkcionál.

— **Orvtámadás kapával.** Csülök Péter hetyke legény volt a falujában és amellett még verekedős természetű is. Szeretőjének édes apját egy izben — azért mert a leányát távol akarta tartani tőle — megtámadta orvul és egy kapával úgy vágta fejbe, hogy az öreg 40 napig nyomta utána az ágyat. E cselekedetéért a törvényszék 10 hónapi fegyházra ítélte. Felebbezés folytán a debreczeni kir. ítélőtáblához került az ügye. Tegnap tartott bűnygyében főtárgyalást a kir. ítélőtábla a hol a büntetését 8 hónapra szállították be.

— **Hirtelen halál a kaszinóban.** Tegnap este felé szomorú esemény színhelye volt a debreczeni kaszinó helyisége. Zichermann Ede földbirtokos tegnap délután négy óra után felment a kaszinóba. A ruhatárba érve kabátját levette és abban a pillanatban hirtelen rosszul lett és alig pár percnyi kínlás után meghalt. A megrémült kaszinó szolgák a terembe futottak és az éppen ott időző dr. Somogyi és dr. Burger Péter orvosokat hívták az eszméletlen állapotban földön fekvő beteghez. Az orvosok mielőtt a beteg megmentéséhez kezdték volna — az meghalt. Az esetről értesítették Katz Mihály debreczeni rokonát, a ki a szomorú hír vétele után felsietett a kaszinóba, de akkor már

...ég halott volt Zichermann. Az orvosok szív
szélhűdést konstatáltak a halál okául. A hir-
telen elhunyt holtestét a kaszinóban koporsóba
helyezték és úgy szállították lakására. A hir-
telen elhunyt földbirtokos 68 éves volt.

— **Váronyi szabadláb.** Várkonyi Istvánt
az ismert szocialista agitátort, ki három
évvél ezelőtt a nagy alföldi mozgalmak lelke
volt, tudvalevően hatóság ellen való izgatás
és többrendbeli sajtóvétség miatt vád alá
helyezték. Várkonyi a végtárgyalás elől kül-
földre szökött, Bécsben azonban elfogták és
hazaszállították. A nyiregyházai törvényszék
aztán másfélévi fogházra ítélte. Büntetését
Vácson töltötte ki. Tegnapelőtt telt le a bün-
tetése és ma már ismét Budapestén lakik.
Terve az, hogy ügyeit rendbehozza s a sza-
bad Svájcba költözik családjával. Mielőtt
börtönbe került, háza is volt Budapesten.

— **Elmezavart czipészegéd.** A debreczeni
kir. törvényszék Poroszlai Imre debre-
czeni czipészegédetelme betegség miatt gond-
nokság alá helyezte.

— **A kárpitos és paszományos ifjak bálja**
Február 2-ikán fényes mulatság színhelye
lesz Bika szálloda diszterme. A kárpitosok
és paszományos ifjak derék gárdája rendez-
te napon bált Rácz Károly zenekarának köz-
reműködése mellett. A bál iránt városszerte
nagy az érdeklődés, mert a bál rendező
bizottság a garancia, hogy a paszományos
és kárpitos ifjak mulatsága emlékezetes ma-
rad. A tánczrendet maguk csinálják a kár-
pitos és paszományos ifjak, s pazar fényével
óriási feltűnést fog kelteni.

— **A beteg honvédelmi miniszter.** Báró
Fejérváry Géza honvédelmi miniszter álla-
potában a mai napon már lényeges javulás
állott be. A szivverés abnormitását ma már
nem észlelték s a beteg az éjszaka teljes
nyolcz órát aludt. Ma reggel adták ki az
utolsó orvosi jelentést, mely azt mondja,
hogy a miniszter állapota már annyira ja-
vult, hogy orvosi jelentést többé nem kell
kiadni. A kötetést ma ismét megváltoztatták.
Az esti kommuniké csak ennyit mond; A
beteg állapota kielégítő.

— **En meghalok otthon.** Szomorú kép ez
nagyon. Ott van az eredetije az életben, a
hol nyüzsög a városi zaj és olyan a levegő,
hogy teli van vággyal, akarattal.

A leszögezett szárny pedig repülni sze-
retne, de nem szabadítják fel a béklyók alól
hanem engedik vergődni, — hiszen majd
csak beléun egyszer s megnyugszik a meg-
szokottba.

Fiatal leány áll a kapitány előtt, szinte
gyerek még.

Sugár, karcsu alakja most van fejlődés-
ben, rózsás két arca majd kicsattan az egész
segtől, ez még gyermekes, hamvas, de sze-
meiben ott lobog már a tudás lángja, az asz-
szonyi tűz.

Vad indulattal néz az édes anyjára, aki
iszonyu csunya dolgokat mond róla.

— Bemocskolja ennek a kis leánynak
a becsületét és pellengéreztetni a kapitány
előtt.

O pedig csak annyit mond rá:

— Nem igaz, mese az egész.

Hozzá rángatja a vállait és feltüremelő
homlokkal, szinte gunyosan hallgatja végig
a vádat.

— Az a baja az anyámnak, hogy nem
karak otthon maradni. Adjanak nekem cse-
lédkönyvet, megkeresem én magam a ke-
nyerét.

— Hát miért akadékoskodik? — kérdi
a kapitány.

— Rossz ez a leány, nagyon rossz, te-
kintetes ur felel az asszony.

De fetvillan a kis Ágnes szeme:

A rossziaságot is csak otthon tanulha-
tom.

Mit szóljak én az édes anyámmal, a mi-
kor odához a házhoz egy fiatal legényt s
azt mondja rá, hogy tiszteljem, mint az apá-
mat?

— Semmi közöd hozzá — ripakodik rá
az asszony Kapitány ur, én követelem, hogy
gyerek — jöjjön haza. — Nem engedem bő-
dorogni az életben, meg oszt kell a gyerek
mellé.

Az a durczás arcz egyszerre pityergőssé
alakul.

Haza nem megyek. én meghalok otthon
nekem cselédkönyvet adjanak!

Mint hogy pedig szülői alegegyezés dél-
kül, pláne annak ellenére nem lehet ebben
intézkedni, a kapitány rendőrrel kísértette
haza Ágnest.

A leány akkorára már belenyugodott a
sorsába, csak az ajtóban mormogta:

— Hadd lássák ők, mert most már azért
sem maradok otthon.

— **Egy bolti felszerelés olcsón eladó.** Ére-
tekezni lehet a tulajdonossal Homokkert-u.
127. sz.

— **Napirend.** Vasárnap jan. 27. *Protes-
táns:* Ar. sz. János *rom. katolikus: görög kat-
holikus:* Hermit (decz. 26.) *zsido:* Sah
Mihez.

Főiskolai nyilvános olvasó nyitva hétfőn
szerdán és szombaton délután 3 órától 6-ig.
— *Anyakönyvtár* zárva. *Városi könyvtár* zárva.
— *Vármegyei levéltár* nyitva egész nap. — *Fő-
iskolai levéltár* nyitva. — *Képgyűjtemény* az anya-
könyvtárban zárva. — *Csokonai szoba* a keres-
kedelmi akadémián zárva. — *Ásványtár* a fő-
iskolán nyitva vasárnap. — *Allattani múzeum*.
a főiskolán vasárnap nyitva. — *Városi torna-
kör* nyitva hétfőn, szerdán és szombaton dél-
után. — *Füvészkert* a gazdasági tanintézetnél
nyitva. — *Czellővoészet* minden vasárnap a
nagyerdőn.

x **Olcsó husmérési üzlet.** Bethlen-utcza
29-ik szám alatt a Füvészkert-utcza sarkán
levő házamnál, husmérési üzletben kap-
ható: 1-ső minőségű marhahus egy kg. 48.
kr. 2 od rendű 40. Marhahuson kívül még
disznóhús, kolbász, zsir, stb. kilogramonként
változtatós, folyó árak mellett kapható.

Becsés pártfogást kér tisztelettel:

Gyarmathy János.

Színház.

MUSOR:

Vasárnap, jan. 28-én, két előadás; dél-
után 3 órakor félhelyárakkal: New-York.
szépe. Nagy amerikai operette 3 felvonásban
Este 7 és fél órakor, rendes helyárak-
kal, R Réthy Laura urnő III. vendéjátéka.
— Náni. Énekes népszínmű 3 felvonásban.
Hétfő, Boszorkány vár operette.
Kedd, Lili.
Szerda, Három pár czipő.
Csütörtök. Bölcső színmű premier.
Péntek, Bölcső.

Szombat, Böcső.

Vasárnap d. u. Arany asszony.

Este, Görög Rabszolga.

R. Réthy Laura második vendéjátéka.

A tegnapi esti színházi előadás feledhet-
len lesz Debreczen művelt közönsége előtt
Rudnyánszkyné Réthy Laura asszony a
Boszorkányvár előadásán olyan művészeti
kurizsumot mutatott be, a mi bámulatba
ejtette a színház minden nézőjét. Comi
és Verust játszotta egyszerre — fényes si-
kerrel. Lebilincselő kedvessége, nyájassága
elragadta a közönséget mely elragadtatással
ünnepelte a kitűnő művésznőt. Nagy, de
igaz sikere volt Réthy Laurának, olyan, a
minőt az ő istenadta tehetsége, fényes zenei
tudása a legelőkelőbb közönségtől is könnyen
kivív. A többi szereplők mindannyian de-
rekas munkát fejtettek ki az előadás sike-
rében.

Mulatságok.

Mulatságok sorrendje.

Január 26. Héntes és mézáros ifjak
bálja a Bikában.

Január 26. A debreczeni czipész-csiz-
madia mankások és kisiparosok szakegylete
ánczestélye. Korona.

Január 27. A debreczeni Iparos Ifjuság
Önképző-Egyletének bálja.

Febr. 2. Jogász és tisztviselő kör fehér-
estélye.

Február. 2. A Debreczeni m. kir. posta
és távirda altisztek és szolgák bálja.

Február. 3. A debreczeni kárpitosok és pa-
szományos ifjuság bálja. Bika.

Február. 10. A Debreczeni Iparos Kör
bálja.

— **Kereskedő tánczestély.** Az ideai farsang
mulatságok egyik legfényesebbike lesz az a
tánczestély, melyet a kereskedők február
9-én tartanak az Arany Bika szálloda diszter-
mében. Az évenként tartani szokott az es-
télyeknek ugy fényessége, valamint kereset-
len jókedve rég ismeretes a debreczeni mű-
velt társadalom előtt. — S örömmel nézhet
elébe ennek a mulatságnak, melyet a buzgó
rendezés az eddigénél is sokkal fényeseb-
ben fog megtartani. — A rendezőség élén
Szabó Kálmán e ker. és iparkamara fenyéri
Zádor Lajos kereskedő társulat és Sesztina
Junó, a ker. ifjak önk. egyesületének elnöke
állanak. A rendező bizottság elnöki tisztét
pedig Szabó Sándor tölti be. A nagy érde-
klődéssel várt tánczestélyre a meghívókat igen
nagy számmal bocsátották ki.

Tőzsde.

— Goldstein Mór debreczeni bankiroda tudósítása. —

— Esti zárlat. —

Buza 1901. áprilisre . . . 7.56

» 1901. októberre . . . 7.65

Rozs 1901. áprilisre . . . 7.36

Zab 1901. áprilisre . . . 6.08

Tengeri 1901. májusra . . . 5.08

Amerika 1½ centtel, Berlin ¾ már-
kával, áris 10 centmel, Liverpool fél penny
vel magasabb. Budapesten esőzés.

Különfélek.

+ A termés. Milyen volt az idei termés báró? — kérdezi ő felsége a nyolcvanas évek végén az erdélyi küldöttséget vezető öreg Jó sika bárót.

— Láthatja, felség! Az egész termésem rajtam van.

— Notabene ujdontaj diszmagyar volt rajta.

+ A fogoly huszárok. 1848-ban elfogtak két huszárt; később valahogy kiszabadultak s mennek bejelenteni magukat Rápásy ezredesnél.

— Hát ti hol jártatok fiaim?

— El voltunk fogva, megkövetem sláspan.

— Enyje, majd mit mondok, hát hogy mertétek azt engedni huszár létetekre?

— Sokan jöttek ránk megkövetem.

— Mennyi az a sok?

— Száz vasas német.

— Micsoda száz német? Hisz' az éppen egy huszárnak való, s ketten voltatok hozzá. Ez többet meg ne történjék rajtatok.

— Igenis, nem fogjuk cselekedni többet.

+ Tompa és kocsisa. Tudvalevő, hogy Tompa Mihály óriás erejű ember volt. Félkézrel hajigálta föl a napszamosok válára a buzás zsákokat. Egy alkalommal megharagudott a kocsisára, ki valami bajt csinált. Felhívatta magához s szidja kegyetlenül. A kocsis rendületlen nyugalommal hallgatja. A költő megharagszik ezért a nembánomságért, felugrik, ölbe kapja a kocsist s zsupsz! leteríti a parókia magas tornáczáról az udvarra. Azután, hogy tettét igazolja, utána kiált a repülő kocsisnak.

— Nem ütlek meg, Péter, üsd meg te magadat!

+ A Nemzeti Színház udvarán, Jón az öreg Komáromy és vállára üt Vizváriak: — Mit olvasol Gyulácskám?

Vizvári: Olvasom ennek [a Shakespeare-nak hátrahagyott műveit:

Komáromy (megdöbbenve): Enyje hát meghótt szegény?

+ A káptalan tevékenysége. Midőn Ferencz Jó sef 1857-ben körutast tett Magyarországra, Pécsen is megfordult. A tisztelkedő testületek élén a káptalan járt. A felséges ur megajándékozta a kanorok legidősebbjét, az öreg Gotlibovicsot:

— Van e sok dolguk főtisztelendőség teknek?

Mire az öreg őszintén azt válaszolta:

— Nincs.

— No de mégis csak van valami dolguk?

Az öreg makacsul ismételte:

— Nincs, felséges uram!

+ Lisznyai Kálmánról. Pajtás, mondta egyszer Lisznyainak Tóth Kálmán, ne idd azt a somlajt. Csinált bor az!

— Bánom is én, ha jau! — válaszolta bölösen a kis fekete palóc poéta.

+ A magyar hit. Az öreg Kulesár István sem akarta elhinni, hogy Pesten nagy német színházat építenek. Nem is ment arra tájra, hogy megmaradhasson tagadásában. Mondták neki aztán, hogy már emeletnyi magasán állnak a színház falai. Azt felelte rá

— Majd abba hagyják!
Később azzal a hirrel szomorították meg:

— Már kész is a jövő héten megnyitják.

Erre azt válaszolta:

— A ddig összedől.

+ A világ minden részéből. A bölény annyira megfogyt, hogy jelenleg már csak mintegy ezer darab él.

Észak Amerika ezidei almatermése igen nagy volt. Körülbelül százmillió hordónyi volt az ezidei almatermés.

¶ Franciaországban körülbelül 340 cukor gyár van.

Honoluluban eddig 15 automobil van használatban.

Az elevátor 39 éves. 1861 januárjában vett az első elevátorra szabaldalmat egy vonkersi ember.

Az összes élő állatok hangja között az oroszán ordítása hangzik legmesszebbre utána következik a hiénáé, majd a bagoly huhogása.

A dél-Afrikába harcoló legtöbb angol ezrednek van saját hirlapja. A hirlapok havonta egyszer jelennek meg.

London város adóssága megközelíti az 51 millió font sterlinget.

Az angol írásnál az X betű átlag egyszer fordul ezer betű között míg a francziáknál ötször.

Az első német újság az E. A. ban a „Philadelphia Zeitung” volt, melyet Franklin Benjamin adott ki 1732-ben Philadelphában.

New-Yorkban körülbelül százezer foglalkozás nélküli ember van.

A török szultán az utóbbi öt év alatt 4 millió 888 ezer dollárt adott ki török szökevények kézrekerítésére.

CSARNOK.

Csöke Peti, a vadorzó.

Délután három óra volt. Olyan sötét, felkös deczemberi délután, mikor legjobb szereti az ember meleg szoba ablakából nére a gomolygó felhőket és halgatni a nyugtalan varjúk rekedt kéréseit.

A varjúk a kálvinista templom körül gyülekeztek s valószínűleg azon tanakodtak, ami Gondos Illésnek annyi gondot okozott a mohácsi csato előtt, hogy t. i.: hol eszik meg a holnap ebédet mivel minden jel arra mutat hogy azok a szürke felhők holnap reggelre fehér lepedővel terítik be a földet.

Az István, a jószágigazgatóm is úgy nyilatkozott, pedig az tapasztalt, okos ember. Igaz, legjobban abban hasonlít Falb prófétához, hogy a jóvendölésai nem mindig teljesülnek, hanem ez a mai alighanem bevág, mivel két esalhatatlan jelenség is mellette áll. Egyik az ég, a másik a Cimbó tinó. Az égről már előbb megmondottam, hogy szürke felhőkbe burkolózzon, a Bimbórol meg annyi följegyezni

valóm, hogy buta ficzaukolással neki szaladt a kapn k és átugorta, de csak félig; a nehezebb fele az udvaron marsdt.

Mindezt — István szerint — azért eslekedte hogy megmutassa az időváltozás iránti érzékenységét. Szerencse, hogy nem spanyol nyilak szegték a kapu tetejét. Mit csinálnánk most ennyi bussal, most a disznótorok idején!

Éppen az efelőtti hálaérzet dagadozott bdnnem mikor megszólalt mögöttem a lelkiismeretem, — a feleségem.

— No kedves, maga is jó gazda mondta félreismerhetetlen gunyos hangon.

Kíváncsian forduljam, meg hogy halljam a tárgyalást, melyben bizonyára okát adja megtámadásomnak.

Es szója tovább az asszony:

— Magam minden fontos és kevésbbé fontos mezei munkát csak a munkásokra biz...

— Hát a jó Istenre bizzam, lelke?

— Ugyan ne komédiázzon, — utasított rendre. A gazda kötelessége munkásai után nézni; fejtgyelni vajon nem felületoseu végzik e azt a munkát, a mi [drága pénzbe kerül. De maga! maga mindezekre ügyet sevet; még arra se kíváncs: kikelt e az őszvetése, vagy jól van e bekapálva a szőlő?

— És ha mindezeket meglátom, bővnbblese e az én aratásom és az én szüretem?

— Maga semmivel se törődik; maga miatt koplalhat, rongyoskodhat az egész család... Hát család apa maga?... Hát van magának lelke?

— Nincs, az az hogy van galambom va és megyek tüstén, megnézem az egész határt.

Es mentem. Azt hiszem helyesen eslekedtem. Helyemben így tett volna száz családapa közül kilerczvenkilencz,

(Folyt. köv.)

Meghívó

Az Alföldi Takarékpénztár Debreczenben r.t.

kebelében működő

„Hitelrészecs Csoport”

1900. január 31-én délután 3 órakor

az intézet helyiségében tartja

II. évi rendes közgyűlését,

melyre a t. tagtárs urak tisztelettel meghívataknak

Tanácskozás tárgyai:

1. Az üzlet eredményéről szóló választmányi és felügyelő bizottság jelentései.
2. Jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag kiküldése.
3. 2 felügyelő bizottsági tag választása.
4. Választmány, felügyelő bizottság és tisztviselők jutalmazása.

Szántó Győző

A „Hitelrészecs Csoport” elnöke,

A „Hitelrészecs Csoport” állása.

Hitel állomány:	1899. decz. 31.	145 200—K
	1900. decz. 31.	246,100—K
Biztosíték alap:	1899. decz. 31.	7360—K
	1900. decz. 31.	13,480—K
Tartalék alap:	1899. decz. 31.	1550,90 K
	1900. decz. 31.	4115,09 K

Havanna rum,

mely Adler és Gold cs. és kir. udvari szállítók által Kassán kerül forgalomba, az elismert legjobb s legolcsóbb tearum.

Kapható minden jobb fűszer és esemege üzletben.

E rum, utóbbi időben, silány áruval való gyakori utánzásnak van kitéve, miért is a t. teakedvelő közönség a fent jelzett czégre is törvényesen védett czimkéire figyelmeztetik.

Árverési feltételek.

Dr. Loóg Béla ügyvéd végrehajthatóknak Markuj Antal és neje végrehajtást szenvedő elleni 90 korona tőke követelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében.

1.) Az 1901. január hó 31 napján d. e. 9 órakor H. dorogon a község-házánál megtartandó nyilvános árverésen árverés alá bocsájtatnak a H.-Nánási kir. bíróság területeén levő H. Dorog községben fekvő hidorogi 2254 sz. betétben. A I. 1-3 sorsz. 83 l. 83/2. hrsz. házas telek és 36/2832544. rész 18 □ öl közös legelőből járó illetőség 871 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban. 2.) Ezen árverésen a fent körül írt ingatlanok, a kikiáltási áron alól is eladatni fognak. 3.) Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 87. korona 10 fillért, készpénzben, vagy az 1881 LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3.333. sz. a. kelt m. kir. Igazságügy miniszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánat pénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt á t s z o l g á l t a t n i. — 4.) Vevő köteles a vételért háromegyenlő részletben és pedig az első az árverés napjától számítandó 30 napalatt a másodikát ugyanazon naptól számítandó 60 napalatt a harmadikat ugyanazon naptól számítandó 90 napalatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 5%-os kamatokkal együtt az 1881 évi december 6 án 39 425. I. M. rendeletben előírt módon a H. Bőszörményi m. kir. adóhivatal, mint bírói letét pénztárnál lefizetni.

A báuatpénz az utolsó részletben fog be számíttatni. 5.) Vevő köteles az ingatlanokat terhelő és az árverés napját követőleg esedékes adókat és átruházási illetéket viselni.

6.) Vevő a megvett ingatlanok birtokába az árverés jogerőre emelkedése napján lép és azoknak haszna a jelzett naptól öt illeti.

7.) A vevőnek a vételi bizonyítvány az 1881. LX. tcz. intézkedései értelmében csak az esetben fog kiadatni ha az árverés napjától számított 15 nap alatt az idézett tcz. 187 §-a intézkedésének megfelelő utóajánlat nem tétetik.

8.) A tulajdonjognak vevő javára bekebelezése csak a vétel ár és kamatainak teljes befizetése után fog hivatalból elrendeltetni.

9.) Amennyiben vevő árverési feltételek bármelyikének a kitűzött időben eleget nem tenne az általa megvett ingatlanra az érdekeltek bármelyikének kérelme következtében az 1881 LX. t. cz. 185 §-a szerint vevő veszélyére és költségére, bánat pénzének elvesztése mellett újabb árverés fog elrendeltetni.

Kelt H Nánás 1900 évi november 20 kir. járás bíróság tkvi hatósága.

Dr. Konezvald.
kir. aljbíró.

A Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

egy régi kipróbált házi szer, a mely már több mint 30 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik köszvényéknél, csúznál és meghűléseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor mindig figyelemmel legyünk a „Horgony” védjegyre és a „Richter” czéggeljegyzésre.

80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapest.

Richter F. Ad. és társa,
osász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

GYOMORBETEGEKNEK!

Mindazoknak, kik hűlés, a gyomor túlterhelése hiányos, nehezen emészthető forró, avagy nagyon hideg ételek élvezése, avagy rendetlen életmódjuk által gyomorbetegséget, u. m. gyomorkurut, gyomorgörcs, gyomorfájdalmak, néhez emésztés vagy elnyálkásodást kaptak, ezennel egy kitűnő házi szer ajánlatik, melynek kiváló gyógyító ereje sok év óta ki van próbálva. Ez az ösmertes

emésztési és vértisztítószer, a

Hubert Ullrich-féle növénybor.

Ez a növénybor kitűnő, gyógyhatásuaknak talált növényekből és jó borból készült erősítő és élénkítő az emésztési szerveket, anélkül azonban, hogy hashajtó szer lenne. A növénybor elhárítja a véredények betegségeit, megtisztítja a vért minden romlott betegséget okozó anyagoktól és elősegíti az egészséges vér újjáépződését.

A növénybor idején való használatánál — a gyomorbajok nagyrészt már csirában elfolytatnak. Nem szabadna késedelmezni, tehát ezt minden más erős maró hatású és az egészségre ártalmas szerrel szemben előnyben részesíteni. Minden den symptomák u. m. fejfájás, felbőfögés, gyomorfájdás, felfuvaldás, rossz szűllét és hányás melyek kronikus (rég) gyomorbajoknál annál hevesebben lépnek fel, már egynehányszori ivás után elmaradnak.

Székrekedés

és annak következtelen következményei, szorulás, kólika, szivdobogás, álomhiány, valamint vértelenségek a májban és lépben és erekben (hämorrhoidák) a növénybor használatával által gyorsan és gyöngöden elmulasztatnak. A növénybor kitűnő szer az emésztés előmozdítására, erősíti az emésztést és eltávolítja a gyomorból és belekből a használatlan anyagokat.

Soványtság, vérhiány, halvány arcszín, elerőtlenedés

nagyrészt a rossz emésztés, tökéletlen vércépződés és májbetegségek következménye. Taljas átvagytatásig, ideges kimerültség és rossz kedv, valamint gyakori főfájás, és álmatlanság mellett az ilyen betegnek gyakran lassan alsorvatnak. A növénybor a meggyongyult életerőnek új impulzust ad növénybor gerjeszti az étvágyat, javítja az emésztést és táplálkozást, gerjeszti az anyagcserét, elősegíti a vércépződést, magyugtatja a felfuvaldott idegeket, új erőt és életet kölcsönöz a betegnek. — Számos elismerő és köszöntőlevél igazolja ezt. — Növénybor kapható 1 ft 50 kros és 2 ft 50 kros áron a következő helyeken levő gyógyszerertárban: Debreczen, Sárospatak, Hajdu-Vámos-Pócs, Bagamér, Nagy-Lé a. Hosszu-Pályi, Dacsosko, Konyár, Hajdu-Szoboszló, Kaba, Földes, Nádudvar, Balmas-Ujváros, Hajdu-Böszörmény, Hajdu-Hadház, Bökény, Balkány, Nyir-Adony Szt.-György-Ábrány, Er-Mihályfalva, Székelyhid, Bihar-Diószeg, Pocsaj, Kis-Marja, Barottó-Ujfalva, Bihar-Torda, Nagy-Bábó, Nagy-Bajom, Püspök-Ladány, Karczag, Egyek, Csaga, Tisza-Polgár, Hajdu-Vinás, Hajdu-Dorog, Uj-Fehértó, Búd-Sat.-Mihály, Nyíregyháza, N.-Kálló, Kálló-Bonaján, Maria-Pócs, Nyir-Bátor, Bagát, N.-Ecsed, Szabolcs, Nagykároly, Farnád, Csáky, Margits, Szalárd, Bihar, Csatár, Püspöki-Mező-Korosztas, Körös-Tarján, Barok-Böszörmény, Zákai, Püspök-Gyarmat, Óvárnagy, Szeghalom, Csékmén, Vésztő, Okány, Zádány, Marcsiháza, Nagy-Szalonta, Nagy-Várad, valamint Magyarország minden nagyobb és kisebb helységében, ugyancsak egész Ausztria-Magyarországban a gyógyszerertárban.

A debreczeni gyógyszerertárak 3 és több üvegeket eredeti áron küldenek Ausztria-Magyarországban bárhova.

Utánzóktól óvakodjunk.

Tessék határozottan kérni

Hubert Ullrich-féle növénybort.

Az én növényborom nem illik sz. tartalomrészei a következők: Magyarbor 4700, borsos 1000 glycerin 1000 vörösbőr 2400 Ebereschenedv 1500 cseresznyeléd 3200 Mannz 300, Fenchel-Anis; Halónagyóktér, amerikai erőgyöktér, Bazian, kalmagyöktér aa, 100 Ezeket tessék összeköszni.

AKAR ÖN RENDET TARTANI ?

Akkor használjon levelezési, számlái, valamint mindenféle iratainak megőrzésére **SHANNON-REGISTRATOR** Schwanhäuser-től.

Képes árjegyzék a Schwanhäuser-féle Schannon-Register-rendszeréről igyén és bérmentve.

SCHWANHÄUSSER
Shanon-Registrator-Vállalat
Bécs, I. Johannesgasse 2. I. em.

Ügyeljen mindenki szigoruan **Schwanhäusser** czégre.

